

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak **torek** in **petek**. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Narodnemu občinstvu!

Časopis je danes najpripravnejše sredstvo občevati z mnogobrojnimi množicami, obveščati jih o dogodkih, učiti in — vspodbujati. Za štajerske Slovence hoče biti to sredstvo poleg drugih perijodičnih tiskovin politični, gospodarski in poučni list „Domovina“ v Celju. Da pa more z uspehom dosegati svoj namen, v to svrhu ji je nujno treba sotrudištva narodno mislečih mož iz vseh krajev štajerske dežele. Konsorcij „Domovine“ se obrača na vse rodoljube s pozivom, da k temu skupnemu smotru vsega slovenskega življa na Štajerskem pripomagajo v okviru programa našega lista.

„Domovina“ hoče biti v prvi vrsti političen list za Štajersko. Njena naloga je posvečevati pozornost vsemu, kar je odločujoče za usodo slovenstva na Štajerskem. Sotrudištvo pri listu obsegaj torej v prvi vrsti točno in vestno poročanje o vseh za naš narodni napredek važnih dogodkih v vseh krajih dežele. Zelo obžalovati je, da se je to v nekaterih krajih do sedaj skrajno zanemarjalo. Vršila in pripravljala so se po nekod politična in druga zborovanja, ustanavljala društva in podjetja, vršile se volitve z važnimi izpremembami glede narodnega značaja dotičnih krajev, a časopisu se je o vsem tem poročalo, ako se je sploh poročalo, le pomanjkljivo, zakasnelo in — žalibog često celo namenoma neresnično. To naj bi v bodoče pač postalo drugače. Ne pričakujemo in ne zahtevamo zmiraj obširnih člankov, pač pa vsaj suha poročila in pojasnila, katera so često uredništvu bolj uporabljiva in za slovensko javnost pomembnejša nego ponesrečeno gostobesedno opisovanje. Poroča se naj o vsem, uporaba in oblika prepušča pa se naj uredništvu. S takim delovanjem koristilo se bode ne le ugledu in napredku vašega ožjega domovanja, ampak celoti, slovenski javnosti, celemu slovenskemu narodu.

Izraziti se pa moramo zlasti o eni strani do sedaj priljubljenega poročanja časopisom. Ne-

katerniki slabo pojmiyo namen časopisja o njegovem stališču nasproti posameznim osebam. Poroča se često o osebnih razmerah, lastnostih in početjih ljudi, ki kot posamezniki nimajo tdiike važnosti, da bi se naj ž njimi bavila slovenska javnost. „Domovina“ nikakor ne more in ne sme služiti kot orožje posameznikom zoper njim neprijetne sosede ali pa kot reklamni slavošpevni list za rojake, ako je kateri v izpolnjevanju svoje dolžnosti kot narodnjak storil le, kar se od vsakogar mora pričakovati. Pri tem pa izrecno povdarjamo, da nočemo s tem izključiti tudi pozornosti nasproti posameznim osebam, bodisi prijateljem ali nasprotnikom naroda, v kolikor so take posamezne prikazni važne za splošno slovensko javnost ali vsaj za večje okrožje. V tej zadevi prosimo premissljenosti, vestnosti in zmernosti.

Program kakega lista je z besedami težko natančno označiti. Zato tudi opustimo, dans o programu obširno govoriti, tembolj, ker je isti razviden iz štirinajstletnega delovanja „Domovine“, ki ima po splošni sodbi velike zasluge za obrambo slovenske posesti in za napredek Slovencev na Štajerskem. Narodne svetinje, slovenski narod neustrašeno in brez obzira na katerokoli stran čuvati in braniti, je bila in ostane glavna naloga „Domovine“ dotlej, dokler nemški sodeželani in vlada, kakor je to od nekaj, narod slovenski prezirajo in zatirajo, oškodujejo in tlačijo.

Da se pa ne sme „Domovina“ omejiti samo na obrambo, je jasno, ker je narod živ organizem, ki potrebuje zmiraj nove hrane za novo življenje. Svetovala in vspodbujala bode torej „Domovina“ zmiraj, kadar koli bode treba bodisi v kulturnih, gospodarstvenih, družabnih ali čisto političnih vprašanjih, a tudi še tako ostre graje se ne bode izognila, če bode treba, proti nasprotnikom in tudi proti — svojem!

Zmiraj nam bode pri srcu skrb za naš kmetški stan, ki je prva opora slovenskega življa na Slovenskem sploh in zlasti na Štajerskem. Ne bo

se razvnelo za moderne novosti, ki se brez naravnega in počasnega prehoda pri nas ne morejo kar naenkrat udomačiti, v zmernem in primernem obsegu bomo pa z vsemi močmi pospeševali napredek v kmetijstvu na podlagi izkustev v naprednejših deželah.

Našemu trgovstvu in obrtništvu se bode kakor doslej, skusilo z vsemi močmi pomagati do okrepitve v trdnem prepričanju, da s poštenim napredkom teh slojev nikakor ni prikrajšan blagor katerega koli drugega stanu, recimo kmetovalcev, apmak je v korist celega naroda, kajti saj se ustvari v naših trgih in mestih z narodnim trgovstvom in obrtništvom nov trden neomajljiv steber narodne zavesti in moči. Težnje drugih stanov in poklicov bode se zmiraj z vnemo zastopalo, pri čemur bode pa vodilno načelo, da se morajo strinjati z koristmi celokupnega naroda kot čez vse stanove in poklice vzvišene enote.

Samo ob sebi je umevno, da bode skrb „Domovine“, pri vseh korakih uplivati na ljudstvo vzgojevalno, nraavstveno, po dosedaj v narodu utrjenih načelih.

Ako pa te vodilne ideje „Domovine“ tukaj posebej poudarjamo, nam je namen ta, pokazati našim sotrudišnikom pot, po kateri naj „Domovina“ hodi in katero naj tudi njeni dopisniki in sobojevniki hodijo, da v složnem delu in po enotnih načelih služimo svojemu narodu.

Občinstvo ne sme le pričakovati in tirjati, ampak mora tudi dejansko pomagati in podpirati, ker slovenske razmere niso take, da bi si kak časopis, tem manj krajevni list, mogel sam na svoje stroške oskrbovati ves narod in celo deželo obsezajoče gradivo.

Kdor to premissljuje, bode sam prišel do prepričanja, da opravlja zelo koristno narodno delo, ako narodno časopisje z duševnim sotrudištvom in gmotno podporo krepí.

Naš namen je po možnosti list izpopolniti in s časom tudi povečati. Predno se pa tega dela lotimo, moramo videti v dejanjih, ali je naši jav-

LISTEK.

I. Turgenjev:

Maša.

Ko sem živel v Petrogradu — mnogo let je preteklo od tedaj — sem se spustil vselej, kadar sem si najel izvoščeka, ž njim v razgovor.

Posebno rad sem se menil z nočnimi izvoščeki, revnimi kmeti iz Petrograjske okolice, kateri prihajajo s svojimi malimi rjavimi sanmi in revnimi kljuseti v glavno mesto, iskaje pičlega zasluzka.

Tako se zopet vozim nekega dne s takim kočijažem . . . Bil je mož kakih dvajsetih let, visok, močnega in krepkega stasa. Bil je modrih oči in rdečih lic. V zvutih kodrih so mu zrli plavi lasje izpod globoko v čelo pomaknjene, zakrpane kučme . . . In kako je le mogel spraviti to strgano, malo suknjico na ta velikanska pleča!

Toda njegov lepí, golobradi obraz se mi je zdel mračen in žalosten.

Zapletel sem se ž njim v razgovor. Iz njegovega glasa je zvenela globoka žalost.

„Kaj ti je, prijatelj?“ ga vprašam. „zakaj si tako potrť? Ali te morda kaj teži?“

Mladenič ni takoj odgovoril.

„Da, gospod, da“, se oglasi naposed, „in sicer tuga, ki ne more postati hujša. Meja žena je umrla.“

„In ti si jo zelo ljubil — svojo žero?“

Mladenič se ni ozrl k meni, nagnil je samo nekoliko glavo.

„Da, gospod, ljubil sem jo. Osem nescev je že minulo . . . toda pozabiti je ne morem. Vedno mi to gloda srce . . . In zakaj je morala umreti? Bila je tako mlada, tako zdrava! . . . In glejte, enega samega dne jo je vzela kolera.“

„In je-li bila tudi dobra?“

„Ah, gospod!“ odgovori nesrečnež ter bridko zaječi, „kako prísrečno sva živela skupaj. In ona je umrla brez mene. Ko sem tu zvedel, da je že pokopana, hitel sem takoj domov v vaš. Ko dospem, je bila že polnoč minula. Jaz stopim v bajtico, obstojim sredi sobe ter rečem rahlo: „Maša, ah, Maša!“ Samo muren cirlika . . . Takrat sem se zjokal, sedel na tla in bil z roko ob zemljo . . . O, ti nenasitno zemeljsko krilo! . . . Ti si jo pogoltnilo . . . pogoltni sedaj tudi mene! . . . Ah, Maša!“

„Maša!“ je pristavil potem naenkrat z zamolklim glasom. In ne da bi spustil vajeta iz rok, si je obrisal z rokavico solze iz oči, jih otresel, skomizgnil z rameni — in i spregovoril nobene besede več.

Ko sem stopil s sani, sem mu dal malo napitnino. Priklonil se mi je globoko, snel z obema rokama kučmo in se potem peljal počasi naprej po enolični sneženi ravnini zapuščene ceste, katero je odevala siva, mrzla, januarska megla.

Slavnost pri najvišjem bitju.

Nekdaj je priredilo najvišje bitje v svoji azurni palači veliko slavnost.

Vse kreposti so bile povabljene. Toda le ženske . . . nobenih možkih . . . le dame.

Mnogo jih je bilo prišlo — velikih in malih. Male kreposti so bile prijetnejše in ljubeznivejše od velikih; toda vse so bile videti zelo zadovoljne; jako ljubéznjivo so se zabavale med seboj; kakor se to spodobi bližnjim sorodnikom in znancem.

Toda tu zapazi najvišje bitje dve jako lepi dami, katerima je bilo videti, da se ne poznata.

Gospodar prime eno za roko ter jo dovede k drugi.

nosti na dobrem, našim razmeram ustrežajočem političnem listu tudi res kaj ležeče. To bode pa naše občinstvo dokazalo zlasti z mnogoštevilnejšim naročevanjem in plačevanjem lista.

Vsak izobražen Slovenec bi se moral povspeti do odločitve, da si naročuje sam za sebe svoje politično glasilo, ne da obljudeni kraji — s sto in sto prebivalci — v svojih bralnih društvih vzdržujejo le po en izvod lista, misleč da s tem narodno časopisje že dovolj podpirajo in smejo za to že od istega bogve kaj vse zahtevati.

Negujemo nado, da nas v svoj lastni prid in v prid slovenske stvari na Štajerskem narodno občinstvo prav razume in to pokaže — z dejanji!

V Celju, dne 1. decembra 1904.

Konsorcij lista „Domovina“.

Celjske in štaj. novice.

— **Občni zbor ženske in moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Celju** se vrši dne 11. decembra 1904 ob 3. uri popoldne v „Skalni kleti“. K prav obilni udeležbi vabita uljudno oba odbora. Po zborovanju prosta zabava s petjem in godbo, zvečer odhod k gledališki predstavi v „Narodni dom“.

— **Svojim naročnikom.** Zavest imamo, da smo zastavili svoje najboljše moči v to, da je bil naš list vedno zanimiv, poučen o vseh najnovejših pojavih političnega življenja ter skrbno urejevan. Ne da bi hoteli delati poklone samim sebi, ali dobili smo od zunaj toliko odkritosrčnih priznanj, da nam je to dalo novih moči in veselja do dela in truda. Od svojega narodnega programa nismo krenili nikdar, temveč ostali vedno na strogo narodnem temelju, svobodomiselnih in naprednih, a nikoli tako, da bi došli v nasprotje z narodnimi tradicijami. In na tem temelju ostanemo! Obvestili smo vas vedno točno o našem narodnem gibanju, o bojih in vseh. Veselili smo se, kadar nam je bila prilika kaj radostnega poročati slovenskemu svetu, in gledali smo z zadovoljstvom na svoje prijatelje. Danes pa se obračamo do njih, naj nas izvolijo še oni enkrat razveseliti. Mnogo jih imamo zapisanih v registru, ki so nam ostali še letošnjo naročnino dolžni, nekaj jih je še na dolgu od lani, nekaj pa je celo takšnih, ki nam dolgujejo za tri leta. Ti naročniki pač niso naši prijatelji, neradi jih sicer spominjamo dolžnosti, a mi nismo zlati kralji, temveč izdajamo list samo z doneski svojih naročnikov. In ker je letos še „Domovina“ prešla v druge roke, zato bi radi spravili enkrat v red svoje račune. Svoje dolžnike nujno prosimo, naj se poslužijo priloženih poštinih nakaznic in nam pošljejo zaostalo vsoto. Vsakemu svoje!

— **Koncert Nadine Slavjanske v Celju.** Še malo časa in zopet bo našemu narodnemu občinstvu dana izredna prilika, da se raduje na

„Dobrota!“ pravi, na prvo kazaje.

„Hvaležnost!“ doda, drugo predstavlja.

Obe kreposti sta bili skrajno začudenj. Od stvarjenja sveta — in tega je bilo že dolgo, dolgo — srečali sta se prvič.

Prosjak.

Šel sem po cesti. Prosjak, slaboten starec me ustavi.

Vnete, solzne oči, osivele ustnice, raztrgane cunje, ostudne rane — o, kako zoprno je beda zglodala to jedno bitje.

Stegnil je proti meni oteklo, zarudelo, umazano roko. Stokaje, da, ječaje je prosil pomoči.

Iskal sem po vseh žepih. Toda niti mošnje, niti ure, da, niti robca nisem našel — ničesar nisem bil vzel seboj.

Ubožec pa je stal še vedno čakaje pred menoj, in lahko se mu je tresla in drgetala iztegnjena roka.

Zmeden in osupel primem krepko to umazano trepetajočo roko . . . „Ne huduj se mi, brat, ničesar nimam pri sebi.“

Prosjak je uprl vame vnete oči, smehljal me je zaplaval krog zasinelih ustnic, in tudi on je stisnil moje mrzle prste.

„No, brat“, je šepetal, „tudi zato se ti zahvaljujem, tudi to je dar, brat!“

Čutil sem, da sem prejel tudi jaz od svojega brata darilo.

koncertu svetovnoznanega in slavnega narodnega ruskega pevskega zbora Nadine Slavjanske. Minulo je že nekaj let, ko je zadnjič koncertirala ta odlična ruska družba v Celju. Dne 21. decembra bomo zopet lahko občudovali izredni muzikalični talent bratskega nam ruskega naroda, o čemur živo pričuje po vsem svetu slavljena Nadina Slavjanska, ki je svoj zbor popolnila in znatno pomnožila. Vpeljala je tudi igranje na narodnih ruskih instrumentih, ki vzbujajo posebno pozornost. Efekt, ki se doseže z igranjem na teh instrumentih, je nekaj čudovitega. S temi instrumenti potuje Nadina Slavjanska že nekaj let po ruskih pokrajinah in drugih deželah ter povsod vzbuja z njimi senzacijo. Največja zasluga pa gre Nadini Slavjanski, da je prva razumela iz teh instrumentov sestaviti ensemble. V takozvanem velikoruskem „balalajka orkestru“ ima zastopane Nadina Slavjanska te-le instrumente: 1. Balalajka, jako primitiven instrument s 3 strunami. 2. Domra, izvira najbrže iz stare egiptovske tambure, ima tudi le 3 strune. 3. Gudok, precej podoben balalajki in vijolini, ima tudi 3 strune. 4. Sverjele izvira najbrže iz stajogrške pan-flavte. 5. Brelka, neka vrsta piščalk, ki se je ohranila obliko od starodavnih časov do današnjih dni med ruskimi pastirji. 6. Nakri, nekakšni ilovnati lončki, prevlečeni s telečjo mrenico. Koncert Nadine Slavjanske bode gotovo nudil izreden užitek naši narodni inteligenci, in pričakovati je, da naše narodno občinstvo z veliko udeležbo pokaže že z ozirom na bratsko sorodnost in izredno muzikalično nadarjenost severnih bratov Rusov, da ve ceniti redko gostovanje odlične ruske družbe.

— **Koncert slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju** minolo nedeljo je vspel jako častno za društvo. Obisk je bil lep, program fino izbran ter brez izjeme dobro izveden. Pevske točke so ugajale splošno, in ne zaman! Marljivi pevovodja, gosp. dr. Schwab, je vodil petje s znano eksaktnostjo ter točnostjo, in povrh tega je bil moški zbor jako močan, številčen, kakor ga norda še ni bilo na našem odru. Pevci, vrlo izveščani, so se odlikovali z umetniškim nastopom, a pred vsemi naš solist, dr. Gv. Serneč, ki je pel več čerk jako precizno ter res z prav umetniško rutino. Glas mu je prijeten in mehak, ter je zadržal občinstvo, zato je vsled burnega odobravanja pridral k programu še dve točki. „Rusko-japonska vojska“ se je igrala izborna, bitka se je bila junaško! Presenetila nas je gđc. J. Gregorinova z gotovim ter lepim nastopom kljub temu, da je stopila prvič na gledališke deske. Naše gledališče se more veseliti nove pridobitve. Čast gospodičnima Cizeljevima, ki šte obe marljivi sotrudnici pri naših gledaliških predstavah. Gospodje so se seveda hrabro bojevali! Če omenim še narodno godbo pod vodstvom g. Koruna, sem omenil vse važnosti. — „Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov“, ki je eno najboljših slov. strokovnih društev, — pa si je s tem koncertom pridobilo novih simpatij; veselimo se teh koncertov, saj ravno ti so znak življenja in borenja.

— **Ante Tomašević** prvi jugoslovanski atlet nastopil bode v četrtek ob 8. uri zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“, kot rokoborec. Imenovani je na potovalnem turneju in znan sl. občinstvu gotovo že iz časopisov, kateri so vedno polni slave in hvale za jugoslovanskega atleta. Pred nekaj tedni mudil se je v Ljubljani, Zagrebu in Trstu, ter premagal vsakega; različni znameniti nemški borilci hoteli so mu vzeti avstrijsko prvenstvo, a zaman, gibčnost in žilavost hrabrega Hrvata premagala je dosedaj vsakega nasprotnika. Zmagovalno hodi po avstrijskih mestih ter si kot rokoborilec pridobiva vedno več popularnosti. Tudi pri nas v Celju pokazal se bode v četrtek, na praznik, g. Tomašević kot tak, ter nastopil v borbi proti g. Bolevskemu iz Moravske, kateri je tudi znan kot večkrat že odlikovani atlet, in zanimalo bode gotovo sl. občinstvo, kdo bode pri tej borbi podlegel. Omeniti še moramo, da brani g. Tomašević svoje pridobljeno prvenstvo, zlato medaljo in zlat bokal ter izplača vsakemu, kateri ga podere v borbi na tla, nagrado 500 K. V izložbi trgovine g. Vaniča so izpostavljene slike slovanskega atleta.

— **Veliki športni večer.** Na praznik v četrtek 8. decembra t. l. se vrši v veliki dvorani „Narodnega doma“ športni večer atletov. G. Tomašević se bode produciral kot salonski atlet in

iz prijateljstva do gosta nastopita tudi naša dobro znana atleta g. Mat. Benčan in g. Iv. Kapus. Vspored je jako zanimiv in bode sl. občinstvo gotovo rado pohitelo si ogledat ta večer. Med odmorom koncertira narodna godba. Zadnja točka vzporeda je rokoborba g. Ante Tomaševića in g. Bolowski-ja iz Moravske za zlat bokal in prvenstvo. Vstopnice, katere se prodajajo pri g. Kapusu in na večer pri blagajni so: 1. vrsta 2 kroni, ostali sedeži K 1'20. Stojišča 60 vinarjev, dijaki in vojaki 40 vinarjev.

— **„Brez denarja“**, velezabavna burka, komična in vesela gluma se uprizori v nedeljo zvečer, dne 11. t. m. na slovenskem gledališkem odru v Celju. Ljudje, kot Glavač, so seveda brez denarja, zato bodo pa naši rodoljubi in rodoljubkinje pokazali, da niso. Tisti glavac ima namreč presneto navihanega fanta, ta fant pa ima dekleta, to dekleta pa očeta, ta oče pa nič denarja. Na svidenje, prijatelji!

— **„Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj“** je na svojem rednem zborovanju dne 2. novembra t. l. v Gotovljah izreklo nad povse neosnovanimi natolcevanji slov. štaj. učiteljstva zastran njega učnih uspehov v ljudski šoli po v to nepoklicanem poslancu dr. Linku v zadnji sesiji dež. zbora štaj. v Gradcu svoje ogorčenje, ter sklenilo, povzročiti, da „Zveza štaj. slov. učiteljev in učiteljic“ sestavi tozadevno resolucijo ter jo objavi v glasilu „Štajerske učit. Zveze“, to je v „Steirische Schul- u. Lehrerzeitung“. — Prav tako! To predržno žalitev našega učiteljstva zavrača vse slovensko prebivalstvo.

— **Državna dela za male obrtnike.** Trgovsko ministrstvo bo dalo prihodnje leto za armado izdelati po malih obrtnikih 60.000 parov čevljev v vrednosti 705.000 kron, nadalje jermenarskih in sedlarskih del v vrednosti 200.000 kron.

— **Kmetijski tečajji v Mariboru.** S pritrditvijo štajerskega deželnega odbora in privolitvijo c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk se bodo tudi leta 1905 na štajerski deželni sadije in vinorejski šoli v Mariboru v mesecih marec in junij vršili kmetijski učni tečajji za poučevanje ljudskošolskih učiteljev v sadije in vinoreji in sicer za 20 udeležencev. Vdeleženci tečaja, ki dobe za to potarine in hranine po 100 kron, dobe za ta namen dopust in se za nje za dobo tega dopusta ne namestijo suplentje, zaradi česar se navadno more le ozir jemati na učiteljske osebe večrazrednih ljudskih šol. V smislu odloka c. kr. doželnega šolskega sveta z dne 7. novembra 1904, št. 12.343 opozarjamo učitelje ljudskih šol, ter pripomnimo, da je dotične, koleka proste prošnje najkasneje do 1. prosinca 1905 pri pristojnem okrajnem šolskem svetu vložiti. V dotični prošnji je navesti, je-li že kateri učitelj dotične ljudske šole se vdeležil takšnega tečaja in katerega leta, bo-li prošnik v stanu, da v tečaju pridobljeno znanje na svojem službenem mestu, ker se nahaja ondi sadijerejnica in trtnica, praktično uporabi in če taisti morda na katerem obstoječih kmetijskih nadaljevalnih tečajev deluje, da bode na ta način mogoče pri majhnem številu vdeležencev pravo izbiro zadeti.

— **Sejmi meseca grudna 1904:** Dne 9. v Bučah, okraj Brežice. Dne 13. v Jurklostru in Žalcu, okraj Celje; v Št. Petru pod Gorumi, okraj Brežice. Dne 19. na Teharjih, okraj Celje. Dne 21. na Laškem, okraj Celje; v Krašah, okraj Kamnik. Dne 27. v Vitanju, okraj Konjice. Dne 31. v Zagorju, okraj Litija.

— **Volilci v ptujski okrajni zastop** so že dobili plačilo za to, da so izročili okrajno gospodarstvo „kmečkimi prijateljem“. V svoji zadnji seji je sklenil okr. zastop, da se zvišajo okrajne doklade za 10%. Gospodje so seveda takoj občutili, da jim utegnejo volilci precej občutno kvitirati to „prijaznost“ zato je tudi dr. Plachki predlagal resolucijo, v kateri se zvrne krivda na prejšnjo slovensko večino. Živio, to je pošteno! Najprej izvleči iz kmetskih žepov trdo prislužene groše, potem si pa umiti roke, češ, „prvaki“ so krivi. Radovedni smo že na blato, s katerim bo „Štajere“ ometaval Slovence. — Kmetje ptujskega okraja pa bodo zdaj menda vendar odprli oči in pokazali junakoma Ornigu in Plachkiju, kako jima verjamejo.

— **Ptujska „giftna krota“ ali „Stajere“** mora biti v strašnih stiskah. Kakor smo izvedeli nabira se za ta nesramni listič pri mariborskih

somišljenikih prispevke, ker g. Ornič ne more vzdržati lista, kateremu primanjkuje okroglih 5000 K. Imena onih nezavednih Slovencev, ki bi se tako daleč zmotili in bi dali podpore, da bi se mogla vzdržavati „giftna krot“, bomo pozvedovali in jih pri priložnosti objavili. Upamo pa, da se ljudem vendar že morajo enkrat oči odpreti in da se bodo z gnjusom obrnili proč od tega nesramnega lista, katerega vzdržujejo morilci, sleparji in drugi ničvredneži, kakor se je pri sodnji dokazalo.

— **Kako volijo Braččijanci.** V Rihtarovcih pri Kapeli ima Bračko zvestega pristaša za župana. Ko so bile razpisane volitve, je prišel očka Bračko; mesar in župan Kajdič pa je dal pripraviti piščance, meso in je povabil nekaj svojih ljudi na južino. Na tej južini so naredili občinski odbor, seveda nemškutarški, ter so tako pripravili mesto občinskega predstojnika Braččijancu Kajdiču. Ker pa ima rihtarovska občina poleg teh renegatov še nekaj narodnih mož in so ti vložili takoj ugovor proti taki nepostavnosti, so volitve razveljavljene. Braččijanci toliko kriče o raznih volitvah in o goljuhiji, sami pa najhuje sleparijo! O tem bomo še govorili!

— **Smrt je sveta** vsem narodom, tudi najdivnejšim, samo tukajšnje nemško glasilo se ne ukloni njenemu veličanstvu. Znali smo, da je tem ljudem dobro došlo vsako sredstvo, katero morejo porabiti proti nam, da pa posežejo celo tako nizko, tega ne bi bili verjeli. Na umazan način izrabljajo slučaj, da je sestra pred mesecem umrlega Slovenca sodelovala pri nastopu tukajšnje orglarske šole v „Skalni kleti“. Tako ravnanje je v sramoto onim, ki se ga poslužujejo; mi pa omenjamo le to, da so se pri omenjenem nastopu pele zgolj mirne pesmi, in da je kruto, ako bi človek hotel zabraniti onemu, katerega je zadela tuga, sodelovati pri taki nedolžni prireditvi. Ali je mar blago, ako se nemške žene par tednov po smrti svojega moža klatijo po voliščih in se ondi prepirajo?

— **Naročnik iz Rumunije** nam je poslal pismo, češ, od vseh strani „slovenskega roko-delstva“ poročate, kako se delavcu tuintam godi, le o rumunskih drvarjih ni sledu. Zato nam ta prijatelj naznanja, da imajo prav strupeno in neusmiljeno „mater zimo“, ki jih je letos tako hitro zasledila. Od 1. oktobra imajo samo sneg in veter, od 9. novembra pa sneži kar neprestano. Mraz je, da drevje poka, in „katerega moža vidimo, je ves bel in leden po obrazu“. — Tako se godi slovenskim delavcem v Rumuniji; da, da, ljubo domá!

— **Imenovanje v politični službi.** Namestnik je imenoval provizor, okraj. komisarja v Slov. Gradcu, dr. Rud. Brešarja, definit. okrajnim komisarjem,

— **Notar g. Kaz. Bratkovič** v Gor. Gradu nastopi z novim letom svoje mesto v Ptuju.

— **Lopova zasleduje** okrožno sodišče v Celju. Ta potepuh je rudarski zemljemerec Hahnel, ki ima na vesti dolg račun tatvin, goljuhij, defraudacij in podobnih grehov. Kjer je delal, je kradel, svoj plen pa pošiljal v zabojih v Sevnico.

— **Roparski napad.** Minoli teden so poročali nemški listi, in tudi mi, o roparskem napadu pred mostom v Kasazah na starko Rožman, ki ga je izvršila neka Tratnik. Nemški listi so poročali zlobno, da je ves napad opazoval gostilničar Godicel, in zavijali, kakor bi ta mož vedel za omenjeni napad. Skušali so mistificirati javnost z očitnim namenom oblatiti krčmarja Godicelja. Kakor smo izvedeli, je vse to ostudna izmišljotina, ker krčmar ni bil niti najmanj poučen o vsej stvari, ni gledal napada in je pri vsej stvari popolnoma nedolžen. Ravnotako je podla laž, da bi klicalo sodišče Godicelja na odgovor. Gostilničar bi sam videl rad, da bi na pristojnem mestu razjasnil vso stvar, da bi se pokazala resnica in njegova nedolžnost.

— **„Bralno društvo“** v Laškem trgu ima dne 8. t. m. t. j. prihodnji četrtek ob 9. uri zvečer v pivnici § 11 zabavni večer s petjem in godbo. Godbene točke (gosli s spremljevanjem klavirja) proizvajata gg. Moll in Drole. Vabimo bližnje in daljne, naj pridejo v vas.

— **Sv. Miklavž pri Ormožu.** Med Št. Miklavžem in Ormožem, kjer je doslej obstojala peš-pošta, vozi odslej poštni voz.

Šaleška čitalnica v Šoštanju je imela v nedeljo, dne 20. nov. v kavarni hotela „Avstrija“ svoj XXIII. redni občni zbor. Navzoča je bila približno polovica udov čitalnice. Predsednik g. Ivan Koropec pozdravi navzoče ter povdarja v svojem nagovoru, da med občinstvom ne vlada tako zanimanje za čitalnico, kakor bi ista zaslužila po svojem namenu in delovanju. Sa je vendar pri nas čitalnica podlaga in temelj vsemu narodnemu in duševnemu življenju. Zatorej apelira predsednik na navzoče, da vsak po svojih močeh deluje na to, da se število čitalničarjev pomnoži in da se po skupnem delovanju pride do tega, da bode vsak narodnjak tudi ud čitalnice. Nadalje nam je podal g. predsednik kratek pregled o delovanju čitalnice in njenega odbora v preteklem društvenem letu. Tajnik, g. Anton Nerat, nam je podal natančno poročilo o delovanju v pretečenem društvenem letu. Iz tega poročila smo razvideli, da je bilo delovanje zelo živahno, ter da je odbor vsestransko in vrlo skrbel za zabavo in razvedrilo svojih članov. Tudi blagajnik, g. notar Kolšek, nam je podal zelo zadovoljivo poročilo, kajti gmotni položaj naše čitalnice je postal v pretečenem letu tako sijajen, da je ista lahko v hranilnici naložila za naše razmere zelo lepo svoto! Vsa poročila so se odobrila. Predno se je prešlo na volitve, se je oglasil k besedi častni predsednik naše čitalnice, deželni poslanec g. Ivan Vošnjak. V svojem govoru je pohvalno omenjal delovanje sedanjega odbora ter zlasti povdarjal, da se naša čitalnica ves čas svojege obstanka še ni nobeno leto razveselila tako živahnega delovanja, pa tudi ni nikoli še dosegla sijajnega gmotnega uspeha, kakor pretečeno leto. Zatorej predlaga, da se dosednji odbor en bloc zopet izvoli za prihodnje leto. G. predsednik in g. blagajnik sta se zahvaljevala za zaupanje ter prosila, naj se jima odvzame to breme ker sta oba z delom preobložena, vendar je g. Vošnjak odločno zahleval, da se da njegov predlog na glasovanje. Pri glasovanju bil je stavljeni predlog enoglasno sprejet, in novi odbor z burnimi „živijo“-klici pozdravljen. Pri točki „Nasveti in predlogi“ se je rešila zadeva zaradi čitalnične sobe in nekaj drugih društvenih stvari. Novi odbor se je sledeče konstituiral: Predsednik g. Ivan Koropec, podpredsednik g. dr. Fran Mayer, blagajnik g. notar Vinko Kolšek, tajnik g. Anton Nerat, odborniki gg. Ivan Lukman, Milan Vošnjak, in Jakob Volk. Obilo uspeha!

— **Iz Slov. gradca.** Kakor smo že sporočili, je bil gospod Anton Čapek, c. kr. okrajni glavar v Slov. gradcu tekom letošnje jeseni izvoljen častnim članom 15 občin sodnijskega okraja slov. graškega. Dne 3. decembra 1904 se je izvršila izročitev dotične diplome. V to svrhu so se zbrali gg. predstojniki teh občin v sejni dvorani okrajne hranilnice in od tod pod vodstvom gospoda okrajnega načelnika Ivana Regine podali v pisarno gospoda okrajnega glavarja. Ta je odposlanca sprejel, na kar mu je gospod Regina izročil diplomu in ga pri tej priliki tako nagovoril: Visokorodni c. in kr. okrajni glavar! V priznanje zaslug, katere ste si Vi, visokorodni gospod glavar za občine slov. graškega okraja, bodisi z izposlovanjem podpor za po njmah oškodovane okrajane, bodisi s stavbo novih šol, osobito v okolici slov. graški, sploh pa s popolno nepristranskim in vljudnim uradovanjem stekli, — čutili so se občine Golavabuka, Št. Ilj. Št. Janež, Legen, Mislinja, Otiškirrh, Pameče, Pogorje, Razbor, Sele, Staritrug, Šmartno, Šmiklavž Št. Vid, Vrhe dolžne, izvoliti Vas svojim častnim občanom. Čast mi je, izročiti Vam diplomu, in pri tej priliki izraziti prošnjo, da se tudi v bodoče izvolite v blagor prebivalstva potegovati.“ Gospod c. kr. okrajni glavar je sprejel izročeno mu diplomu, se zahvalil za izkazano priznanje, in pri tem povdarjal, da bode imel pri vsaki priliki kakor do zdaj, tako tudi v bodoče edino le blagostanje prebivalstva v očeh. S tem je bila slovesnost dovršena.

— **Častno občanstvo glavarja Čapeka.** Poroča se da je torej mnogo slovenskih občin slovenjegraškega okraja odlikovalo okrajnega glavarja Czapeka v Slovenjem gradcu z izvolitvijo častnim občanom, vse to z ozirom na zasluge, katere si je pridobil glede podpor po uimah in nezgodah oškodovanim prebivalcem. Nas sicer veseli, ako je ljudstvo s svojimi uradniki vsaj v

nekaterih ozirih zadovoljno in nič nimamo zoper to, ako istim pove, da so storili svojo — dolžnost. Prav je, da se dotičnikom prizna, kar jim gre. Vendar pa moramo nasproti vsem našim birokratom biti varčni z odlikovanji. Duh, v katerem splošno izvršujejo odkazane jim vladne posle, je nasproti Slovincem doslej povsod leden in malo prijazen. Podelitev častnih občanstev se naj nikar ne tolmači na vzgoraj kot znak, da smatramo sedanjo vlado z njenimi uradniki vred kot našim kulturnim in političnim težnjam pravično in naklonjeno. Omenjena odlikovanja morejo k večjemu dokazovati, kako rad Slovenec vsakemu svoje priznava in kako skromen je sploh, kako rad bi živel z vlado in uradniki v dobrem sporazumljenju, ako vidi le količkaj dobre volje nasproti njegovim skromnim zahtevam.

— **V Št. Ilju pri Slov. Gradcu** se je pripetila strašna nesreča. G. Hofer, veleposestnik, trgovec in najemnik treh občinskih lovov, je s svojimi lovci lovil. Ustrelil je po lisici, a ker je zvitorepka le še toliko živela, da ni bilo treba več drugič streljati, obrnil je Hofer puško in je hotel lisico s kopitom popolnoma usmrtiti. V tem hipu pa se je sprožila še neizstreljena cev in strel je šel nesrečniku v trebuh. Prenesli so ga potem lovci na njegov dom, kjer je čez nekoliko ur po groznih mukah umrl.

— **Miklavžev večer bralnega in pevskega društva „Maribor“** dne 4. t. m. se je prav dobro obnesel. Velika dvorana „Narodnega doma“ v Mariboru je bila natlačeno polna ter se je moral Miklavž v potu svojega obraza truditi, da je mogel razdeliti vsa darila, katerih je bilo na stotine. Žabja kantata je vsem ugajala. Toliko se še ni nikdar smejalo kakor pri „Japonski podoknici“. Cel večer so se ljudje izvrstno zabavali in vedno si slišal odlomke japonske podoknice „čink-tufang-senj-su“ in druge. V prvi vrsti vsa hvala odboru društva. Obžalovati se pa mora, da se ne deluje še bolj za to društvo, ki je prepotrebno za razvoj in naraščaj slovenskega življa v Mariboru.

— **Od Kapele.** Občinske volitve pri Kapeli so izpadle za štajerkijance zelo žalostno. V odbor so se nekateri srečno zmuznili, na primer Kapelski pek, ki si ji dal sam dva glasa, ker ga drug nihče ni volil. Vendar je izvoljen narodni, zavedni Jakob Kolar, obče priljubljen in spoštovan mož, za župana. Braččijanci so vložili protest, da bi se volitve ovrgle, pa so pogoreli. Tožili so učiteljice, ki so tudi volile, in se hudujejo nad postavami, pa so našteji v tožbi, da se je pri zadnji volitvi zgodilo dosti „faling“. — Ubogi nemškutarji, da bi je že skoro srečala pamet!

— **Kaj vse napravi obrekovanje.** Znabiti je čitateljem „Domovine“ še znano, da je stavbeni mojster Franc Derwuschek v Mariboru lansko leto udaril svojega uslužbenca Gabrijela Matschek-a tako močno, da mu je poškodoval ušesno mrenico ter bil zaradi tega obsojen v 3 mesečno ječo in 3000 K odškodnine. Letos je v ti zadevi pripovedoval Anton Franzl iz Konjic, da mu je Maček priznal, da si je sam poškodoval uho. Maček je prišel vsled tega v kazensko preiskavo zaradi krivega pričevanja. Franzl je pa neresnico govoril o Mačeku in krivo pričeval pred sodnikom. Bil je v soboto dne 3. t. m. obsojen zaradi hudodelstev obrekovanja in krivega pričevanja v 6 mesečno težko ječo poostreno s postom. Varujte se obrekovanja in krivega pričevanja!

— **Akademično tehnično društvo „Tabor“** v Gradcu se vkljub temu, da so bili nasprotniki za njegovo bodočnost v velikih skrbeh, prav lepo razvija. Društvo šteje danes že 52 rednih članov: torej je najmočnejše slovensko akademično društvo v Gradcu. Društvo ima pevske, tehnične in izobraževalni klub. V naslednjem hočemo očrtati delovanje teh klubov, v tehničnem klubu, katerega pohaja 13 tehnikov, so se vršila dosedaj naslednja predavanja: 1. O grafičnem reševanju aritmetičnih nalog, 2. O geologiji, 3. O grafičnem določevanju plošč. Izobraževalni klub šteje 32 članov in prireja vsak teden znanstvena predavanja in sicer: 1. Kako si mislim delovanje izobraževalnega kluba, 2. O političnih strankah med Hrvati, 3. O socialnem problemu, 4. O koroških razmerah, 5. Bolgarska narodna pesem, 6. Nekaj misli o glasbenem pouku. Poleg tega je izobraževalni klub organizoval tudi vseučiliška ljudska predavanja za graške

Slovence. Sodelovali bodo naslednji gg.: prof. M. Murko, prof. dr. K. Štrekelj, prof. dr. L. Gumpłowicz prof. Kaspert in dr. Št. Ságadin. V tej zadevi hoče stopiti klub v dogovor z vsemi slovenskimi društvi v Gradcu. Čestitamo mlademu društvu in želimo kar največ uspeha.

Kažipot je v tisku! Vljudno prosimo vse one, ki nameravajo nam še kak oglas za v Kažipot doposlati, da to nemudoma storé, ker drugače oglasa ne moremo sprejeti.

Občeslovensko obrtno društvo.

Druge slovenske novice.

— **Praga in slovenski visokošolci.** Da je Praga za vzgojo višjega razumništva velepomembna, kdo bi o tem dvomil. Ne le učilišča, kjer svetovnoznane sile delujejo, so dijakom na razpolago, ampak tudi družba jim je pristopna, v kateri se, ako je kaj dobre volje, kmalu prijetno vdomačijo, in posebno priložnost dana v dandanes tako važnem narodnogospodarskem oziru konkretno se izobraziti. Saj je Praga glavno mesto ter središče najindustrijske in najbogatejše dežele naše države. V takšnem mestu, kjer se tako mogočni kulturni toki združujejo, človek duševno takorekoč sam od sebe raste, ako ima količkaj odprte oči. Akademikna mladež naša je v poslednjih letih to nvidila; dijaštvo naše v Pragi se množi. Saj pa je res čudno bilo, da se naši mladeniči prej nikamor upali niso, kakor v Gradcu in na Dunaju, ko dandanes velja: čim kdo vidi več svetá, tem več veljá! Premožnejšim je seveda lahko učilišča menjati. Zlo pa je za ubožne v Pragi. V nemških zavodih izsolani dijak si tu težko zaslužka najde; da bi pa le bogatejši smeli vzivati prednosti tega mesta, bilo bi kruto: podpiranje potrebnega slovenskega dijaštva v Pragi je torej moralna dolžnost našega naroda. „Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi“ apelira vnovič na plemenito čutečo našo javnost, objavljajoč III. letno poročilo za 1903/4. Upamo, da ne bo prosvitljenega človeka, ki bi društvu svojo roko morda radi tega odtegnil, ker mu ideali nekaterih tukajšnjih dijakov ne ugajajo. „Podporno društvo“ ima le en cilj: bedo ter pomanjkanje marljivega ter poštenega slovenskega dijaka manjšati. Morda se misli, da so v Pragi nevarnosti za mladega moža! Kje pa jih ni? Ali v dunajskem mestu feakov ne? ali v najbolj nemškemu mestu ob Muri ne? ali sploh kje ne? Revščina pa je povsodi huda. Zatorej:

Odpri srcé, odpri roké.

Otiraj bratovske solzé.

„**Jeseniška Straža**“. V soboto je izšla prva številka „Jeseniške Straže“, ki je ustanovljena, da brani slovensko zemljo in slovenski jezik v gorenjski dolini od Trbiža do Lesca, dalje za predstražo pod Ljubeljem, Trbiž in za prijazno vas Domžale, kjer čimdalje bolj raste vpliv pri-tepenih Tirolcev. List bo torej strogo naroden. V par krasnih člankih vzpodbuja Slovence, naj pazijo, da jim zviti in predrzni Nemeč ne izvije kak kos slovenske zemlje. Vsakdo mora uvideti, da preti slovenskemu življu v industrijskih krajih velika nevarnost. Stane za celo leto 3 K. Naročnina se pošilja na upravništvo „Jeseniške Straže“ v Kranj. List se tiska v J. P. Lamprechtovi tiskarni.

— **Obsojen v smrt na vislice** je bil pred porotniki v Ljubljani 21 let stari delavec Anton Kolenc, ki je bil že štirikrat kaznovan radi tatvine in devetkrat radi drugih stvari. Dne 21. avgusta t. l. pa je oskrnil in zadavil 64 let staro Marijo Ulčar iz Črnuč pri Ljubljani.

— **Strah pred smrtjo** je veliko delavcev iz Jesenic in Hrušice pognal domov. V zgornjem rovu, kjer se je zgodila ona velika nesreča, ki je zahtevala 14 žrtev, dobe delavci po 7 kron na dan, za manjšo plačo noče nikdo delati. Do 15. t. m. bi moral biti rov skozi Karavanke gotov, a sedaj pravi podjetje, da pred aprilom prihodnjega leta ne more biti izvršen. Prevrtati morajo še 400 metrov.

— **V boj za slovensko šolo!** V spodbujajo koroškimi Slovencem spisal Matej Ražun. Založba pisateljeva. Knjižica obsega 67 strani in je izšla kot priloga „Mira“. Pisana je z iskreno ljubeznijo do naroda; želimo, da bi g. pisatelj in rodoljub dosegel z njo mnogo uspeha.

— **Dar.** Nj. Veličanstvo cesar Fran Jožef je daroval za Vegov spomenik 2000 K.

Društveno gibanje.

— „**Prostovoljno gasilno društvo**“ v Kranjčici pri Sv. Jurju ob juž. žel. priredi izvanredni občni zbor, dne 18. decembra t. l. ob 2. uri popoldne v Kranjčicah št. 4 v hiši g. Plavšteinerja. Spored: 1. Pregled in odobrenje računov. 2. Predlog o prenehanju društva. 3. Slučajni predlogi in navseti.

— **Savinsko čebelarstvo** zboruje dne 8. decembra ob 3. uri popoldne v prostorih g. Stancarja v Braslovčah. Spored: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. podavanje o vporabi strdi.

— **Slov. pevsko društvo v Ljutomeru** priredi 8. decembra 1904 v proslavo svoje desetletnice koncert v prostorih g. Seršena v Ljutomeru. Spored: 1. Jos. Vedral: „Slovanska korčevica“, glasovir. 2. A. Foerster: „Povejte ve planine“, moški zbor. 3. Fel. Stegnar: „Dneva nam pripelji žar“, meš. zbor. 4. Poročilo o 10 letnem delovanju društva. 5. Ign. Hladnik: „Vesela pevka“, ženski zbor z glasovirjem. 6. A. Foerster: „Kitica“, meš. četverospjev. 7. Dr. B. Ipavc: „Kdo je mar?“, moški zbor z bariton in tenor solo s spremljevanjem glasovirja. 8. A. Nedved: „Nazaj v planinski raj“, meš. zbor. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina: prvi sedež 1 K, drugi sedež 60 vin., tretji sedež 40 vin., stojšča 20 v.

— **Društvo „Naprej“ v Gradcu** priredi v sredo, dne 7. decembra zabavni večer s sodelovanjem akad. teh. društva „Tabor“ s sledečim sporedom: A. Koncert. 1. „Savska“, moški zbor, dr. B. Ipavc. 2. „Zapuščen“, mešan zbor, dr. B. Ipavc. 3. „Kdo je mar“, moški zbor s tenor in bariton soli s spremljevanjem na glasovirju, dr. B. Ipavc. 4. „Na moru“, moški zbor, Dav. Jenko. 5. „Vienac slov. narodnih pjesama“, tamburaški zbor. Brož. 6. Himna iz opere „Kraljev Hir“, tamburaški zbor, Iv. pl. Zajc-Miletič. 7. „Ratimir“, polka, tamburaški zbor. ** B. Prosta zabava s šaljivo pošto itd. Začetek ob 8. uri zvečer. Lokal: Steinfelder Bierhalle. Vstopnina za osebo 60 vin.

— **Slovensko kat. izobraževalno društvo „Straža“ na Dunaju** naznanja: V proslavo Brezmadežne se bo obhajala slovenska služba božja na Dunaju dne 11. decembra t. l. v cerkvi sv. Antona. — Društvo priredi dne 11. decembra zvečer ob petih v VI. okraju, Miklavžev večer v veliki dvorani restavracije „zur schönen Schäferin“. Sijajna točka tega večera bo: nastop sv. Miklavža s spremstvom.

Dopisi.

— **Sv. Lovrenc nad Mariborom.** (Spomini na zabavni večer „bralnega društva“ dne 20. listopada.) Lep večer je bil in rodoljub je bil vesel, da se naši slovenski kmetje in delavci zbirajo v vedno lepšem številu okoli zastave majke Slave, ki štiti navdušeno „bralno društvo“. Vendar moramo opomniti, da sem jih pogrešal še mnogo, ki so po svojem slovenskem prepričanju pač moralno prisiljeni, da bi bili vstopili isti večer v hišo slovenske zabave ter povečali uspeh narodnega društva. Toda upajmo, da v prihodnje ne bodo več grešili!

Žalostno pa je, da ni bilo Slovencev iz Maribora, ki bi se bili udeležili zabave. To je netaktnost! Slovenski Mariborčanje, v obče je videti, kakor da imate v svojem programu to glavno točko, da morate prezirati narodne prireditve v istih krajih svojega okraja, v kojih je nevarnost največja! Veste, da delate s takim postopanjem neodpustljiv naroden greh? Kdo mora v krajih v narodnostnem oziru več ali manjše neprebujenih nastopiti kot voditelj in učitelj, če ne naše razumništvo?! In govori se vedno, da je treba iti med narod ter ga s poučnimi in navduševalnimi govori in vzgledi buditi; zakaj se tega dela izogibljete? Torej — — —

Sicer je naše „bralno društvo“ v zadnjih letih prav delavno. Sad požrtvovalnega truda gg. predsednika in odbornikov in vseh onih, ki zastavljajo svoje moči v procvit te krepke narodne trdnjave v dravski dolini. Želeti bi bilo le še, da se vrše zaeno z veseljami vselej tudi poučni govori, ki so najboljše sredstvo, da dosežemo to, kar želimo: nepremagljivo bojno vrsto!

Šentlovrenski Slovenci, hodite naprej po poti, začrtani po svojem „Bralnem društvu“, to je najboljši odgovor vsenemškimi hujskarijam tržkih nemčurjev! Pripravljajte se, da vas prihodnje volitve ne bodo našle nepripravljenih, kakor je

bilo deloma za časa zadnje deželnozborske volitve! Ali se še spominjate, kako so takrat hodili nemčurji okoli vas ter iskali, koga bi darovali na čast nemškemu bogovom svojemu mutastemu Stigerju? Gotovo pa še tudi niste pozabili, kako je istokrat učitelj Schatz — eden najzagrizenejših tržke nemčurske klike! — svoje pete brusil ne-le po domači občini, temveč neslo ga je celo tri župnije daleč; in povsod si je mučil svoj jeziček, da bi nalovil več glasov za svojega brata Stigerja in da bi se s tem dokazal nemški značaj naših lepih krajev ob bregovih naše Drave! In tako je torej postopal Schatz, ki je učitelj in ki je bil v istem času tudi volilni komisar!!

Ne omenjal bi tega, da ni to v vašem interesu, šentlovrenski Slovenci! Kajti isti hujskajoči tržki nemčurji nastopajo, kot bi bili vaši gospodarji, v resnici pa bi moral marsikateri pobrati svoja kopita, ako bi jim vi pokazali hrbet! In nemčurski učitelj, ki se je čutil se Slovence, ko je bil na pušcavski šoli? Ali ni vaše ogorčenje in vaša nezaupnost nad takim učiteljem popolnoma opravičena? Vi hočete, da se vaši otroci vzgoje v šoli v slovenskem duhu; dokler pa bodo gospodarili na vaši šoli ljudje Schatz-ovega kalibra, se vam tega gotovo ni nadejati! Torej proč s takim učiteljem!

Naprej torej, šentlovrenski Slovenci, v delu za slovenski narod! Nasprotovali vam bodo sicer, a ne bojte se, zmaga je gotovo vaša! In vaša zmaga bode tudi poštena zmaga! Vaši nemčurski nasprotniki pa, ki menjavajo svoje najsvetejše narodnostno prepričanje, kakor baranta žid z svojim umazaniam blagom, ali morejo pričakovati, da jih pošten človek spoštuje? Gotovo ne!

Pohorski II.

Razne stvari.

— **Koliko ljudi se v Londonu izgubi.** Za leto 1903 je izkazala policija, da se je izgubilo v Londonu 35.262 oseb. Še bolj čudno pa je, da se je le polovica izginolih zopet našla; skoraj 18.000 oseb pa izgine v Londonu povprečno tako, da ni več o njih ne sluha ne duha. Potemtakem izgine na dan nad 60 Londončanov za vedno. To pač čudno odseva na moralne razmere milijonskega mesta.

— **Najboljše sredstvo, da se kri ustavi** je bata, katero se pomoči v prav vročo vodo, da se je napije, in potem položi na rano. Na ta način se ustavi kri tudi pri najhujših ranah, da celo na glavni žili.

— **Električno zvonjenje.** Zadnja leta so vpeljali elektriko tudi v cerkvene zvonike. Na stolpu katedrale v Lincu so napravili električne motore, ki zvone. Zvonov je tu sedem; da zvoni, se ni treba vzpeti v zvonik, temveč se spusti iz zakristije električni tok. Vse je tako urejeno, da se lahko zvoni, s katerimi zvonovi se ravno hoče.

— **Zlata kopalna soba.** Iz Peterburga poročajo: „Novoje Vremja“ silno odločno napada moskovske milijonarje, ker jim manjka požrtvovalnosti v prid vojski. Moskovski milijonarji, pravi list, ki osredotočujejo bogastvo cele Rusije v svojih rokah, so v vseh devetih mesecih, kar traja vojska, darovali za vojsko le borih 6 milijonov rubljev, kar bi bil lahko en sam med njimi storil, ne da bi se mu bilo kaj poznalo. Zato pa je eden teh milijonarjev daroval neki plesalki, ki jo obožuje, banjo ter vso opravo kopalne sobe iz čistega zlata. Neki drugi milijonar pa je pripeljal na dirkališče svoje konje v popolnoma zlati opravi.

— **Od gladu umrli.** Po poročilu londonskega grofovskega sveta je v tem mestu lani gladu umrlo 39 ljudi v starosti od 3—74 let. Vsako leto se uradno konstatira, da 40—50 ljudi od gladu umre. Leta 1896, je bilo 43, leta 1898, pa 48 od gladu umrlih. Potemtakem je bilo prejšnje leto nekaj manj takih nesrečnežev. Ali število devetintridesetih se je uradno konstatiralo. Koliko jih je pomrlo, od katerih vlada niti ne ve? Tudi meščansko časopisje, občuti kot sramoto, da mora vsako leto na najbogatejšem kraju sveta toliko ljudi gladu umreti.

— **Govoreča razglednica.** Najnovejša na polju razglednic so gramofonske plošče, na katere lahko odpošiljatelj zareže z gramofonskim pisalom vse, kar hoče prejemniku povedati. V ta namen so sestavili posebne vzprejemne aparate, ki so postavljeni v vsakem večjem lokalni, kjer potem avtomatično funkcionirajo. V te aparate se potisne plošča, nakar začne odpošiljatelj govoriti. Ko pride plošča zopet ven, jo je prilepiti na nalašč za to pripravljene razglednice, ki se pošljejo potem kot tiskovina. Prejemnik vtakne ploščo v mal gramofon, ter ga pusti, da se začne vrteči; potem prične razglednica govoriti, prejemnik pa napenjati ušesa, da mu ničesar ne uide. Plošča

je zelo trpežna, ter ji ne škoduje niti poštni pečat niti kaj drugega. Tudi se lahko zvije, ne da bi se pokvarila pisava. Dotična masa so pripravljala iz mlekarjskih odpadkov. Iznajditelj je uradnik, ki je že stopil v zvezo z neko tvrdko, da razširi svojo iznajdbo po svetu. Sedaj delajo še male gramofone, ki jih bodo prodajali za malo ceno, da bo tako stalo nabavenje najmodernejšega korespondenčnega sredstva komaj 10 kron.

Orlovo gnezdo.

Ves svet gleda zadivljen na daljni Vzrok na obalo Rmenega morja, kjer kipi na visoki skalni pečini, dom junakov, Port Artur, nalik orlovemu gnezdu. Grom topov je muzika držnim in slavnim orlom, kanonada jih vzibava v spanje, granate so njihove žarne, a strašne luči, ki so jim v zabavo, ki jim zaeno svetijo v smrt; šrapneli in bombe jim done, žvižgajo pesem uspavanko, jih pozdravljajo pri slovesu v daljno, temno deželo. Orlovo gnezdo se stresa groznega treska, hujšega kakor je grom nebesni.

Deset mesecev je že minulo, odkar se je začel krvavi ples med belim carjem in rmenim mikadom. V temni noči, ko je zunaj na morju

razsajal in tulil vihar, in je divje pljuskalo valovje ob obrežje, se je približalo japonsko brodovje ruski trdnjavi, Port Arturu. To ime je danes znano vsemu svetu, njegova slava sega do nebes.

A Port Artur je bil že prej znan vsakemu Japoncu; in kadar se je spomnil nanj, se mu je potemnil obraz, in stiskal je pesti. Po ljutem boju si je osvojil Japonec kosček zemlje, katerega zvejo tuji Port Artur, in sanjal je, da bo od tankaj zavladal vesoljnemu rumenemu svetu, ki ga je kakor listja in trave. A te sanje so izginile . . . Orjak iz slovanske Rusije je stegnil roko in se polastil one pedi zemlje, ki naj bo ključ svetovnemu gospodarstvu sinov vzhajajočega solnca.

Žolti sin je videl razsute v prah gradove svojih ponosnih hnad, škripal z zobmi, a molčal. Prisegel je maščevanje.

V noči od 8. na 9. februarja letos so znova zagrmeli pred Port Arturjem japonski topovi, tihi so se Japonci priplazili k ruskim ladjam in zavrtno s torpedijerami prebodli boke visokih in krasnih veslavk, triumfirali so ter pričeli oblegati Port Artur z morske strani.

Dan in noč so gromeli japonski topovi smrtno pesem ruski postojanki, bljuvajoč in sipajoč na njo ogenj in žveplo, in kakor da bi se bilo proti nji vse zarotilo, je nesrečne usode udar uničil zadnjo njeno nado — admirala Makarova.

Napočil je maj mesec, ko vse klije in zeleni, ko vse diha v se nove moči, ko se vse, vsaka živa stvar veseli življenja. Port Artur pa je bil posvečen smrti! Takrat se je pojavila pred Port Arturjem armada, številnejša, kakor je listje dreves, ki mro ob skalnih tleh kvantunškega polotoka.

Bitka pri Kinčovu, kjer se je prelilo krvi, da bi napolnila jezero, je bila končana in port-arturska posadka se je umaknila v svoje utrdbe.

A umikale so se ure, tekli so dnevi, minevali so tedni in ginevali so meseci, a ponosno, nedostopno gnezdo ruskih orlov je ostalo neomajano in še stoji trdno, kakor skala, ob katero butajo zaman z vso silo sovražni valovi.

Armada, koji se ne ve števila, objema trdnjavo kakor železni obroč. Neštete čete ljutega sovražnika se zaganjajo ob njeno obzidje, sto in sto topov bljuje dan in noč smrt in pogin na junaške branitelje.

Ruski vojni inženir Veličkov, zgraditelj trdnjave, Port Artur.

General Šteselj, junak iz Port Arturja.

Peščica jih je v primeri s stotisočglavim sovragom, a njih pogum ne klone, njihova desnica nikdar ne omaga. Tovariš za tovarišem pada ob njihovi strani, niti ne trenejo z očmi, mirno jih zro padati, dasi jim razjeda srce bolest in objema duh tuga in žalost. A vsak tovariš, ki umrje junaške smrti podvoji njihovo odporno moč in ako ostane še samo eden na okopih, bori se kakor lev, njegova sila rase, kakor da bi v njem živeli še vsi njegovi padli tovariši.

Na okopih, na nasipih, v utrdbah, stoji port-arturski vojak, kakor skala. Utrujenost, glad in žeja so mu postale neznane stvari. Le redko mu zatisne dobrodejen spanec trudne oči in glad si uteši, žejo pogasi le, ko mu po nadčloveškem naporu jamejo pešati moči.

A nad vsemi kraljuje general Šteselj, orel — junak, s svojo hrabrostjo, drznostjo ter nezlomljivo odločnostjo. Njegov čili duh vlada nad bojevniki, nad sinovi matuške Rusije, vodi jih od zmage k zmagi med gromom in ognjem, kakor bi bljuvalo pekel svoje žareče plamene.

General Šteselj, orel-junak! Po vsem svetu doni njegova slava, njegovo ime je na vseh jezikih! Kadar se pojavi med svojimi sobojevniki, takrat zapolje novo življenje po njih in z urnobesnim urá gredo junaki na boj! Kakor snopje pada pred njimi sovrag, smrt ima bogato žetev. Na čelu ruskih vojakov pa stopa junaška postava generala Šteslja, vzpodbuja in neti bojaželjnost in kakor razjarjeni levi vriskajo junaki v boj.

Slava domovine jih kliče na okope, ruski heroji znajo samo zmagati ali umreti . . . Živeli ruski junaki v orlovem gnezdu, v Port Arturju!

Politični pregled.

Položaj v Avstriji. Državni zbor avstrijski ne deluje. Kakor je bilo pred leti, tako je tudi danes, niti za en korak ni prišlo na bolje. Nekoliko se govori o italijanski fakulteti v Inostu in od tod se dalje ne pojde. O tej zadevi so že govorili razni italijanski, nemški in slovanski poslanci ter ministri, katerih izvajanja premelevajo. Delo, pravo delo državnega zbora ni mogoče. Vlada se nikakor noče odločiti, da bi češkemu narodu privoščila one pravice, ki jih že stoletja tirja. Te dni so bila posvetovanja raznih parlamentarnih skupin, da bi se dobil „modus“ za delovanje državnega zbora, kateri naj bi do božičnih praznikov rešil vsaj provizorni proračun, zadevo italijanskega vseučilišča ter postavo o podpori oškodovanim vsled elementarnih sil. Ta predlog je seveda postavila vlada vmes drugih, da bi prisilila češke poslance, da opuste nekaj časa obstrukcijo. A ni vspela, ker se češki poslanci prvič niso udeležili teh konferenc, drugič pa so izjavili, da ne opuste obstrukcije za nobeden predlog, ki izhaja od vlade, torej tudi za predlog o podpori. Vsled tega so se menda stranke medseboj sporazumele in prinesejo kot svoj tak predlog za podporo, da bodo potem tudi češki poslanci nanj pristali ter dovolili v njega razpravo in odobrenje. Jasno je torej, da tak položaj ni zdrav in da vlada, ki ga vzdržuje je nesposobna za vladanje parlamentarno, ker se igra z najvažnejšim ljudskim pravom, boji se pa poseči vmes, ker ne zna rešiti to zamotano štrečno. Zato je potrebno, da se habsburška hiša odloči za spremembo volilnega reda v obeh delih države in da vsem državljanom enako, tajno in direktno volilno pravico.

Državni zbor. V soboto se je še vedno razpravljalo o izjavi ministrskega predsednika. „Vsenemec“ s češkim imenom in rodом, Malik je čenčal in blebetal to in ono. Slovenski poslanec Šuklje je v elegantnem in dobro premišljenem govoru označil vzroke sedanje parlamentarne bede in stališče Jugoslovanov. Navajal je:

Vlada vedno trdi, da hoče skrbeti za kulturne potrebe vseh narodov. A to so le obljube brez dejanj. Tako je v proračun postavljenih za obrtne namene 9 in pol milijona kron, a Kranjska dobi le okroglo 80.000 kron. Vlada je v finančnih stiskah. Za podpore hoče dovoliti 15 in pol milijona, a zase zahteva 53 in pol milijona. Uprava je vedno dražja, a vedno slabša. — Danes je bila seja.

Ruski poslanik grof Kapnist na Dunaju je umrl v petek, dne 2. t. m.

Rusko-japonska vojna.

15.000 Japoncev padlo v enem dnevu. „Daily Telegraph“ se brzojavlja iz Čifua, da je imela prva japonska divizija pri naskoku, na grič 203 m največje izgube. Tekom 24 ur je padlo 15.000 Japoncev. Istočasno s tem navalom sta 9. in 11. divizija navidežno naskočili fora Erlungšan in Kikvanšan.

Angleži in Američani o položaju pred Port Arturjem. V Londonu vsak trenotek pričakujejo padec trdnjave. V zadnjih poročilih se glasi, da se drže le še notranje utrdbe. Mesto in luko so pa Rusi že pustili. Japonci lahko obstreljujejo sedaj notranjo luko ter vhod ter jim je na ta način mogoče uničiti mine pred vhodom. S tem je omogočeno Togovemu brodovju vdreti v luko, ali pa vsaj zdatno podpirati operacije na suhem. — V Ameriki splošno menijo, naj bi se car sedaj vendar že usmilil svojih čet v Port Arturju.

Z mandžurskega bojišča. „Birževija Vjedomosti“ poročajo iz Mukdena: Uspešni nočni spopadi v zadnjem času se smatrajo kot znak, da se pripravljajo važne spremembe v operacijah na bojišču. V petek se je pričel v centru in na zapadni fronti ljut artiljerijski ogenj, kakršnega že dolgo časa ni bilo.

Iz Mukdena se poroča, da so v noči s petka na soboto donski kozaki pri Lidiantunu uplenili celo japonsko baterijo to je približno osem topov.

Petrograd, 5. decembra. Kuropatkin poroča, da so ruski vojaki našli dva oficirja Kara-

mateva in Mišenka, ki sta 45 dni ranjena ležala v neki jami. Preživela sta se s tem, kar je manj ranjeni mogel dobiti pri padlih vojakih.

London, 5. decembra. Iz Čifu se poroča, da se je Japoncem posrečilo spraviti več velikih topov na 203meterski grič ali na kak bližnji grič. Vojaški krogi dvomijo o tem in so sploh mnenja, da zavzetje 203meterskega griča ni odločilnega pomena za usodo Port Arturja.

Pariz, 5. decembra. „New-York-Herald“ poroča iz Peterburga: Po najnovejših vesteh je topniški boj vedno hujši.

Peterburg, 6. novembra. Na bojišču se v Mandžuriji vrše vedno hujši spopadi prednjih oddelkov. Dne 2. t. m. je bila ondi kanonada v centru in na zahodni fronti. V tem dejstvu soglašata najnovejša poročila Kuropatkina in Saharova. Bliža se v operacijah preobrat.

Loterijske številke.

Gradec, dne 3. decembra 1904: 25, 53, 52, 45, 88.
Dunaj, „ „ „ „ 6, 72, 64, 25, 24.

Dvoje koles

rabljenih, toda dobro ohranjenih je po nizki ceni **naprodaj** pri (524) 1

Pellé-tu, sped. zavod, Celje. Graška cesta.

Vabilo

na

izvanredni občni zbor

ki ga priredi

„Posojilnica v Gornji Radgoni“

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v posojilnični pisarni

12. decembra 1904, ob 10. uri dop.

Dnevni red:

1. Spremba pravil. — 2. Razno.

(528)

Načelstvo.

Priden fant

v 16. letu, ki je uvrščen v gimnazij, želi kot učenec v kako v boljšo trgovino z mešanim blagom vstopiti. — Ponudbe blagovolijo se poslati pod naslovom **Anton Guzej**, posestnik, Zibika, Pristova, Štajersko. (527)

Posestvo z gostilno

se da v najem. (525) 3-1

Naslov se izve pri upravništvu „Domovine“.

Prodajam

lepo posestvo z hišo in gospodarskim poslopjem.

Ivan Gosak

posestnik in gostilničar v Žičah, pošta Loče, Slov. Štajer. (523) 2-1

~~~~ Naznanilo in priporočilo. ~~~~

Napeljava vodovodov!

Slavnemu občinstvu, zlasti gg. trgovcem vljudno naznanjam, da odslej izdelujem tudi vsake vrste

tehtnice

(vage)

in jih sprejemam v popravilo. — Potrudil se bom, da zadovoljim vsem zahtevam v polni meri. — Priporočam se v obilno naročbo.

Naprava vodnjakov!

I. REBEK, stavbeni in umetni ključar

(465) Celje, Poljske ulice št. 14. 25-8

V najem

se da **hiša** blizu cerkve na lepem prostoru, pripravna za trgovino. (526)

Več se izve pri **Franču Jelenu** na Polzeli.

Mlin

dobro ohranjen, pol ure od živahnega trga v dobrem stanu, vode za celo leto na obilo, je radi rodbinskih razmer na prodaj. — Več se izve pri **Karolu Cimperšku**, trgovcu v Laškem trgu, (507) 3-3 Štajersko.

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri brizgalnicah najnovejšega sistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. SMEKAL-a
iz **Smichova**. Podružnica **Zagreb**.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvo-mlazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh gasilnih potrebščin. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (497) — 4

podružnica **R. A. Smekal**.

„Slovenski Štajerc“

ki zastopa koristi štajerskih in koroških Slovencev, izhaja na 16 straneh vsakih štirinajst dni v Kranju in stane 2 kroni na leto. — Ta časopis, ki brezobzirno razkrinkava spodnje-štajerske nemčurje, naj ne manjka v nobeni slovenski kmečki hiši na Spodnjem Štajerskem.

— Radikalno narodni list —

(499) 10-5

Na debelo!

Na drobno!

- Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem -

DRAGOTIN HRIBARJA

Rotovška ulica št. 2 ♦ CELJE ♦ Rotovška ulica št. 2

priloga svojo veliko zalogo raznovrstnega kancelijskega, konceptnega, pismenega, dokumentnega, ministrskega, ovijalnega, svilenega in barvanega papirja.

Lastna založba vseh tiskovin za urade, šolskih zvezkov in risank.

Dopisnice za godove s cvetlicami in druge umetne razglednice.

Postrežba točna!

Zaloga črnila, radirk, peres, peresnikov, tablic, kamenčkov, zavitkov, molitvenikov, žice, škatljice za peresnike in trgovskih knjig.

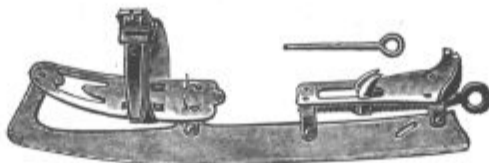
Papirnate vreče v vseh velikostih po originalnih cenah.

Cenike tiskovin in pisarniških potrebščin pošiljam na zahtevo brezplačno. — Preprodajalci imajo posebne cene.

Cene nizke!

(476) 10-6

Drsalke

raznih vrst, za dame, gospode in dečke — dereze za čevlje priporoča

trgovina z železnino, **MERKUR** P. Majdič, Celje.

Bojata zaloga peč, predpečnikov in pečnik okrilj.

== Razni predmeti za božič! ==